

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer W.B. Hoekstra
De Minister van Financiën

Amsterdam, 1 december 2021

Geachte heer Hoekstra,

Naar aanleiding van uw antwoord d.d. 25 november jl. op de schriftelijke vragen van Kamerlid de heer Stoffer (SGP) op 3 november jl. over het bericht dat de Acceptgiro verdwijnt, brengen wij graag het volgende onder uw aandacht.

Op maandag 1 november werd bekend dat Currence – de eigenaar van de Acceptgiro – heeft besloten per 1 juni 2023 te stoppen met de Acceptgiro. Bij dit besluit is gekeken naar de daling van het totale volume. Goede Doelen Nederland, de brancheorganisatie waar meer dan 200 erkende goede doelen bij zijn aangesloten, vindt dat daarbij onvoldoende aandacht is geweest voor het gebruik en de behoefte van specifieke doelgroepen zoals donateurs van goede doelen. Goede doelen zijn voor hun werk afhankelijk van de giften van donateurs. Een groot deel van deze donateurs, dat nog geen gebruik maakt van internetbankieren zoals ouderen, geeft graag en nog steeds vaak via een Acceptgiro. Goed betalingsverkeer faciliteert donateurs om financieel bij te dragen aan een rechtvaardige, gezonde en duurzame samenleving. Het is een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid van banken om zorg te dragen voor toegankelijk betalingsverkeer.

Overleg met de Betaalvereniging

Hoewel het al langer bekend is dat de Acceptgiro op termijn zal verdwijnen, zijn wij overvallen door dit besluit. Er is met ons vooraf geen overleg geweest over dit besluit. De afspraak met de Betaalvereniging was om eerst de balans op te maken en het gesprek te voeren over de mogelijke alternatieven alvorens het besluit te nemen te stoppen met de Acceptgiro. Ook was afgesproken dat dit gesprek gevoerd zou worden op basis van o.a. actuele gegevens over het gebruik van de Acceptgiro door donateurs van goede doelen. Dat onderzoek hebben we bijna afgerond. Maar we hebben, tegen de afspraak in, niet de kans gekregen de resultaten met de betrokken partijen te delen en te bespreken.

Uitkomsten onderzoek Goede Doelen Nederland

Uit ons nog lopende onderzoek (inmiddels hebben wij van 40 organisaties resultaten binnen) blijkt dat het gebruik van de Acceptgiro (zowel fysiek ingestuurde Acceptgiro's als internetbetalingen via de Acceptgiro) onder donateurs van goede doelen niet substantieel is afgenomen:

- Het percentage van alle eenmalige giften via een Acceptgiro is in 2020 nagenoeg gelijk gebleven (t.o.v. 2018).
- Ook het totale bedrag dat in 2020 door deze 40 goede doelen werd ontvangen via de Acceptgiro (ruim 23 miljoen euro) is nagenoeg gelijk gebleven.

- Van alle eenmalige giften aan goede doelen werd bijna 35% gedaan via een Acceptgiro. Dit is in 2020 zelfs licht gestegen t.o.v. 2018.
- Er vindt een langzame verschuiving plaats van betalingen met een fysiek ingestuurde Acceptgiro naar betalingen die met een Acceptgiro via internetbankieren worden gedaan. Het aantal gebruikte Acceptgiro's voor een overboeking via internetbankieren is in 2020 met 15% toegenomen t.o.v. 2018. Het aantal fysiek teruggestuurde Acceptgiro's neemt jaarlijks af met gemiddeld 15% in 2018-2020.
- Het merendeel van betalingen via Acceptgiro wordt via fysiek ingestuurde Acceptgiro's gedaan. In 2020 was dit 62%.

Goede doelen stimuleren alternatieven

Ook blijkt uit ons onderzoek dat 55,3% van de goede doelen naast de Acceptgiro ook allerlei alternatieven bieden (zonder Acceptgiro) om een gift over te maken. Goede doelen zetten zich dus actief in om alternatieven te stimuleren, maar dit heeft niet geleid tot substantieel minder gebruik van de Acceptgiro. Bij papieren alternatieven, zoals een overschrijving, moet iemand alle gegevens zelf invullen, dat is foutgevoelig en bovendien zijn daar ook kosten aan verbonden (kosten van de Acceptgiro is een belangrijk argument voor banken en Currence om te stoppen met de Acceptgiro). Elektronische alternatieven zoals betalen via een QR-code zijn nog niet voor iedereen weggelegd. Met name niet voor de ouderen.

Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB)

Op 25 november jl. was er een bijeenkomst van het MOB. Goede Doelen Nederland heeft samen met het CIO (Contact in Overheidszaken, de koepelorganisatie van de gezamenlijke kerken) en IederIn in een brief aan het MOB gevraagd om zich onder meer uit te spreken over de gevolgd procedure. Verzocht werd om het gesprek, dat ten onrechte niet is gevoerd, alsnog te voeren en met elkaar te werken aan een volwaardig papieren alternatief voor de Acceptgiro. Dit alternatief moet toegankelijk, bereikbaar en veilig zijn, ook voor ouderen en mensen met een visuele of andere beperking. Tijdens de bijeenkomst van het MOB is afgesproken dat, onder auspiciën van de werkgroep 'bereikbaarheid en toegankelijkheid' van het MOB, aan adequate alternatieven voor de Acceptgiro moet worden gewerkt.

Conclusie

Goede Doelen Nederland constateert dat uw antwoorden op de Kamervragen van de SGP onvoldoende recht doen aan de actuele situatie en hetgeen is ingebracht en besproken in de MOB bijeenkomst van 25 november. Op dit moment is er immers geen adequate vervanging voor de Acceptgiro.

Banken hebben een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid als het gaat om toegankelijk betalingsverkeer voor iedereen. Het onverwachte besluit van Currence om te stoppen met de Acceptgiro zonder dat er zicht is op een volwaardig alternatief werd volgens het persbericht genomen na bilateraal overleg met iedere betrokken bank. Dit druist in tegen een transparante en zorgvuldige besluitvorming. Gelet op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van banken zou rekening gehouden moeten worden met de belangen van alle bij dit product betrokken gebruikers zoals goede doelen, ouderen en andere groepen met een afstand tot digitale betaalmiddelen.

Goede Doelen Nederland is uiteraard van harte betrokken bij de zoektocht naar een adequaat papieren alternatief voor de Acceptgiro. Wij zijn wel van mening dat als er geen adequaat papieren alternatief voor de Acceptgiro beschikbaar is vóór 1 juni 2023, de termijn voor donateurs van goede doelen verlengd moet worden. Dit is van belang voor de slagkracht van goede doelen om de kwetsbaren in de samenleving te kunnen blijven ondersteunen.

Deze brief sturen wij in cc aan de leden van de Vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M Plug', enclosed within a hand-drawn oval shape.

Margreet Plug
Directeur Goede Doelen Nederland